

«Η Στέλλα με τα

Π

ριν λίγο καιρό ο αγγλικός θίασος Watermill έφερε στην Κύπρο μια παράσταση με τίτλο «Κόρμεν», βασισμένη σε διάφορες πηγές, όπως η όπερα του Μπιζέ, η νουβέλα του Μερίμε, αλλά πρώτ' απ' όλα στο μύθο της Κόρμεν, διαλαδισ' ένα κράμα από διαβάσματα, ακούσματα και την επικρατούσα κοινή αντίληψη γι' αυτή τη μορφή-σύμβολο. Εκείνη η παράσταση έμπαινε σε ενδιαφέροντα διάλογο με το μύθο της Κόρμεν, τον απαριθμών και τον εκμεταλλευόταν εναλλάξ.

Προς τι αυτός ο πρόλογος; Και πάνω από την παράσταση της ΕΘΑΛ «Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια» πλανάται ένας μύθος, μια θρυλική μορφή, η Στέλλα της Μελίνας και του Κακογιάννη. Η παράσταση του λεμεσιανού θιάσου κηρύσσει, όμως, την αυτοτέλειά της και απαρνιέται τη συγγενεία της με τον κινηματογραφικό θρύλο. Ο σκηνοθέτης Χρίστος Σιοπαχάς αποκλείει κάθε υποψία εκμετάλλευσης της παλιάς κινηματογραφικής δόξας και ασχολείται με το θεατρικό έργο αυτό καθαυτό.

Το έργο «Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια» πρωτογράφηθηκε για το θέατρο. Σε αντίθεση με την κινηματογραφική του εκδοχή, όπου ο λόγος είχε παραχωρήσει τη θέση του στις εντυπωσιακές μορφές, στις έντονες γραμμές των σχέσεων, στην αδρά ειπωμένη υπόθεση, στο θεατρικό ο λόγος κυριαρχεί. Σωστός λεκτικός χείμαρρος χύνεται από σκηνής. Ο Χρίστος Σιοπαχάς φέρεται στο κείμενο του Καμπανέλλη με μεγάλο σεβασμό. Από τη διάρκεια της παράστασης συμπεραίνει κανείς ότι δεν κόπηκε ατάκα. Ο σκηνοθέτης προβάλλει όλο τον όγκο του κειμένου με την ίδια υποκριτική ένταση, σαν να ρίχνει άπλετο φως σ' όλη την επιφάνεια του λόγου χωρίς να αφίνει λέξη στη σκιά.

Ο Καμπανέλλης γράφει ποιητικό θέατρο. Η επίδραση του Λόρκα είναι φανερή. Ο Λόρκας συνδυάζει την υψηλή ποίηση με τη δραματικότητα της πλοκής, το κάνει, όμως, με καταπληκτική οικονομία μέσων, με την αυστηρή οργάνωση των μυθοπλαστικών στοιχείων, με τον αποκλεισμό των περιττών λεπτομερειών για να μη βυθίσει η ποίηση. Ο Καμπανέλλης δεν καταφέρνει ν' ακολουθήσει το πρότυπό του στη λιτότητα της πλοκής και στην επιλεκτικότητα των ποιητικών μέσων. Η πλοκή του έχει υπερβολικά αναπτυγμένα παρακλάδια (όπως η γραμμή της Ανέττας, του Αλέκου κ.ά.) που αποδυναμώνουν τον κεντρικό κορμό. Ο λόγος του, εκτός από πολλαπλές επιβαρύνσεις (όταν μιλάει ο πιανίστας, ο Μήτσος, η κυρία Μορία, η μάνα του Μίλτου), πλατιάζει και επαναλαμβάνεται μειώνοντας την ομορφιά των πιο ποιητικών σημείων του κειμένου.

Τα γνωρίσματα αυτά του κειμένου χαρακτηρίζουν και την παράσταση του Χρ. Σιοπαχά. Η αφοσίωσή του στο έργο, η μη κριτική προσέγγιση, κάνουν ζημιά στη δουλειά του. Το αναμφίβολο πλεονέκτημα της σκηνοθεσίας είναι η δουλειά με τους ηθοποιούς και ιδιαίτερα με τους τέσσερις νεότερους. Ο σκηνοθέτης δεν επιτρέπει στους ηθοποιούς του να παραβιάζουν το ποιητικό ύψος. Τους οδηγεί σε υποκριτικά στενά

Σκηνοθεσία: Χρίστος Σιοπαχάς
Σκηνικά-κοστούμια: Γιώργος Χιώτης
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Παίζουν: Δώρα Τζερουιάν,
Αλέξανδρος Παρίσης, Έλλη
Κυριακίδου, Λιάνα Χαλκιά, Χριστιάνα
Λάρκου, Χρήστος Παπαδόπουλος,
Νίκος Καλλής, Μαρίνος
Χατζηβασιλείου, Μηνάς Τίγκιλης

μονοπάτια του ποιητικού θεάτρου, όπου οι παραβιάσεις ρυθμού ή στιλιστικής μενιέρας απαγορεύονται αυστηρώς. Υπογραμμίζω, πιο ευαίσθητοι και εύπλαστοι φαίνονται στη σκηνή οι νέοι ηθοποιοί, ενώ οι παλαιότεροι όπως η Έλλη Κυριακίδου, η Λιάνα Χαλκιά, ο Χρήστος Παπαδόπουλος και ο Νίκος Καλλής μπήκαν στην παράσταση με τις παλιές, τυποποιημένες και γνώριμες προσωπικές μενιέρες. Έτσι το βάρος της ευθύνης για την απόδοση της ιδιαιτερότητας του ποιητικού θεατρικού λόγου πέφτει στους ώμους της Δώρας Τζερουιάν, του Αλέξανδρου Παρίση, της Χριστιάνας Λάρκου, του Μαρίνου Χατζηβασιλείου.

Σίγουρα το ζευγάρι των πρωταγωνιστών είναι εκείνο που παλεύει σκληρά με τις μεγάλες κινηματογραφικές σκίες, που

ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Κόκκινα γάντια»

παρά τον αποκλεισμό τους, στοιχειώνουν την παράσταση. Η Δώρα Τζερουιάν έχει αρκετές ενδιαφέρουσες στιγμές, αλλά η γραμμή της σκηνοθετικής καθοδήγησης, που διαφαίνεται καθαρά στο σχέδιο του ρόλου της, έπρεπε να καλυπτείται πολύ περισσότερο από την προσωπική ακτινοβολία και γοητεία για να ολοκληρωθεί η μορφή της Στέλλας. Αναμφίβολα, όμως, τραβούσε την προσοχή του κοινού και το παίξιμο της μαρτυρούσε μια εσωτερικότητα που μπορεί να αξιοποιηθεί σε ρόλους λιγότερα «εξωτερικούς» από εκείνο της Στέλλας. Ο Μίλτος του Αλέξανδρου Παρίση στερείται της δραματικής δύναμης και αποδυναμώνει τις σκηνές με τραγική κορύφωση, πιο καλός είναι στις σκηνές που πρωτοπαρουσιάζεται. Η Χριστίνα Λάρκου έχει ίσως το χειρότερα γραμμένο ρόλο της παράστασης. Οι ασάφειες που αφήσε ο συγγραφέας στο χαρακτήρα της Άννιτας και οι ατέλειωτες γραμμές σχέσεων της με τη Μαρία και αντιθέσεων με το χαρακτήρα της Στέλλας βοζούν σε δύσκολη θέση την ηθοποιό. Ο σκηνοθέτης την οδηγεί μέσα από τις δυσκολίες αυτές απαιτώντας αυτοπεποίθηση και ένταση στην εκφορά του λόγου. Η νεαρή ηθοποιός ανταποκρίνεται, αλλά αυτή η μόνιμη, χωρίς διακυμάνσεις, ένταση στην προβολή του και

μένου καταντάει άχαρη. Ο Μαρίνος Χατζηβασιλείου, λιγότερος στον πρώτο του ρόλο, προσγειωμένος στο δεύτερο, δηλώνει τις προσωπικές του δυνατότητες.

Η εικαστική πτυχή της παράστασης θα μπορούσε να βοηθήσει πολύ στη μαζική μάχη των συντελεστών της με τις δυσκολίες του έργου. Δεν πιστεύω, όμως, να το έκανε επειδή από τα σκηνικά του Γιώργου Χιώτη έλειπε το κύριο ζητούμενο, η ατμόσφαιρα η ποιητική, η ρεμπέτικη μαγεία ή έστω και η νοσταλγική αναπαράσταση κάποιων σημείων των καιρών. Η κεντρική κατασκευή, το μεγάλο δέντρο στην αυλή του κέντρου είχε φύση μεικτή απ' όλες τις απόψεις: ο επιβλητικός κορμός φοινικός κατέληγε σε σάριστη φυλλωσιά κάποιου φυλλαβόλου, ενώ η συμβολική του φόρτιση (το δέντρο βάφεται κόκκινο στη σκηνή του φόνου) συγκρούεται με τη διακοσμητικότητά του. Και τα κοστούμια του ίδιου δεν συμμετείχαν στην προσπάθεια να τηρηθεί η αισθητική ενός ποιητικού έργου.

Νόνα Μολέσκη

